

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku S. Spółki Akcyjnej
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
na rzecz wnioskodawcy 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie z powództwa S. Spółka Akcyjna o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych.

Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do wydania pisemnej interpretacji w trybie art. 10 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 22 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, dotyczącej stosowania art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w

sprawie ustalenia, czy były prezes zarządu podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w związku z zawartą ze spółką umową o zakazie konkurencji, a na spółce ciąży obowiązek płatnika składek z tytułu wypłacanego odszkodowania. Podkreślił, że wniosek o udzielenie pisemnej interpretacji przepisów prawa wiąże organ wydający decyzję w aspekcie zakresu i przedmiotu sprawy. Rolą organu administracji publicznej jest ocena stanowiska strony występującej z wnioskiem o udzielenie interpretacji. W tym zakresie obowiązkiem organu staje się dokonanie wykładni treści przepisów prawa, które znajdują zastosowanie w sprawie, oraz ustalenie sposobu ich zastosowania w odniesieniu do indywidualnej sprawy. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że organ rentowy niezasadnie przyjął, iż w trybie tym nie może dokonać oceny dopuszczalności stosowania opisanej we wniosku umowy. W ocenie tego Sądu organ rentowy był nie tylko uprawniony, lecz wręcz zobowiązany do dokonania prawnej kwalifikacji opisanej we wniosku umowy, albowiem było to niezbędne w celu określenia sposobu zastosowania przepisów regulujących kwestię podlegania ubezpieczeniu społecznemu. W konsekwencji powyższego organ rentowy winien wydać żadaną interpretację odnoszącą się do przedstawionego przez odwołującą stanu faktycznego.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że w sytuacji, gdy w ocenie organu rentowego rozstrzygnięcie kwestii podlegania ubezpieczeniu społecznemu, która stanowi rezultat oceny prawnej kwalifikacji umowy opisanej w przedmiotowym wniosku, nie jest możliwe bez analizy przepisów Kodeksu cywilnego lub Kodeksu spółek handlowych, to organ ten winien dokonać takiej analizy, jak czyni to w ramach prowadzonej przez siebie kontroli wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W wielu bowiem przypadkach zakres i sposób zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę składek na ubezpieczenia społeczne wymaga zaistnienia przesłanek, których ocena musi być dokonana w kontekście uregulowań zawartych w innych - aniżeli przepisy prawa ubezpieczeń społecznych - dziedzinach prawa. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zaakceptowanie stanowiska prezentowanego przez organ rentowy, odnośnie rozumienia obowiązku Zakładu wynikającego z treści art. 10 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,

powodowałoby fikcyjność przewidzianego tam uprawnienia przedsiębiorcy. Nie są bowiem rzadkością sytuacje, gdy dokonanie interpretacji przepisów prawa ubezpieczeń społecznych wymaga także prawnej oceny zdarzeń w kontekście unormowań zawartych w innych gałęziach prawa.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 10 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazując że zaistniał problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnych przepisów prawnych zobowiązujących Zakład Ubezpieczeń Społecznych do wydania pisemnej interpretacji, podczas gdy, zdaniem skarżącego, przez wydanie takiej interpretacji zająłby on stanowisko, co do prawidłowości zawarcia umowy o zakazie konkurencji, czego nie może czynić w trybie wydania interpretacji, nie dysponując także możliwością przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Wskazał również, że zająłby wówczas stanowisko w sprawie nie będącej „indywidualną sprawą przedsiębiorcy”. Skarżący podniósł, że ma świadomość, że w sprawach wydania pisemnych interpretacji zapadły liczne orzeczenia Sądu Najwyższego, w szczególności wskazane w zaskarżonym wyroku, jednak jego zdaniem w tej sprawie wątpliwości budzi zarówno zasadność zawarcia odrębnej umowy o zakazie konkurencji, a zatem konieczność zajęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych „wstępnego” stanowiska co do prawidłowości umowy, czego nie może czynić w trybie interpretacji indywidualnej, jak i brak cechy „indywidualnego charakteru sprawy przedsiębiorcy”, gdyż wnioskodawcy nie łączy z drugą stroną umowy żaden stosunek obligacyjny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis nr 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis nr 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13). W rozpoznawanej sprawie skarżący sformułował zagadnienie prawne bez wskazania przepisu prawa, na gruncie którego się ono ujawniło.

Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym nie jest wyręczenie strony reprezentowanej w procesie przez profesjonalnego

pełnomocnika we wskazaniu (doprecyzowywaniu) treści postulowanych zagadnień prawnych.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.